

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 174/2020 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sivistysvaliokunta (SiVM 13/2020 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

ammattillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 107 §:n 5 momentti ja 117 §,
sekä
muutetaan 23 §:n 2 momentti, 77 §:n 1 momentti, 107 §:n otsikko ja 3 ja 4 momentti,
111—113 §, 114 §:n 1 momentti ja 120 §:n 3 momentin 1 kohta seuraavasti:

23 §

Järjestämisluvassa määrättävät tutkinnot ja koulutus

Järjestämisluvassa voidaan määrätä oikeudesta järjestää 8 §:n 2 kohdassa tarkoitettua ammatilliseen tehtävään valmistavaa koulutusta tai oikeudesta toimia liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 35 §:ssä tarkoitettuna perustason ammattipätevyyskoulutusta tai jatkokoulutusta antavana koulutuskeskuksena.

Eduskunnan vastaus EV 186/2020 vp

77 §

Työntekijöitä ja viranhaltijoita koskevan lainsäädännön soveltaminen

Oppisopimukseen sovelletaan työsuhteessa tai virkasuhteessa sovellettavaa lainsäädäntöä. Jollei tässä laissa toisin säädetä, työopimukseen perustuvaan oppisopimukseen ei kuitenkaan sovelleta työopimuslain 1 luvun 3 ja 8 §:ää, 2 luvun 4 ja 5 §:ää, 4 luvun 4 ja 5 §:ää, 6 luvun 1, 1 a, 2—4, 4 a, 5 ja 6 §:ää, 7 luvun 1—5 ja 7—11 §:ää, 9 ja 10 lukua sekä 13 luvun 3 ja 4 §:ää.

107 §

Terveystilaa ja rikostuomioita koskevien tietojen käsittely

Koulutuksen järjestäjän tulee määritellä ne tehtävät, joihin sisältyy 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen käsittelyä.

Koulutuksen järjestäjän on säilytettävä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot erillään muista henkilötiedoista. Mainitut tiedot tulee poistaa rekisteristä välittömästi, kun niiden säilyttämiselle ei ole enää lakisääteisten tehtävien edellyttämää perustetta, kuitenkin viimeistään neljän vuoden kuluessa tietojen merkitsemisestä rekisteriin.

111 §

Oikaisuvaatimus

Tässä laissa tarkoitettuun koulutuksen järjestäjän päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta, jollei tässä laissa toisin säädetä, jos päätös koskee:

- 1) 11 §:ssä tarkoitettua valmentavan koulutuksen suoritusaikaa;
 - 2) 43 §:ssä tarkoitettua opiskelijaksi ottamista;
 - 3) 64 §:ssä tarkoitettua erityistä tukea tai mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua osaamisen arvioinnin mukauttamista;
 - 4) 66 §:ssä tarkoitettua ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeamista;
 - 5) 84 §:ssä tarkoitettua huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisvelvollisuutta;
 - 6) 96 §:n 3 momentissa tarkoitettua opiskelijan oikeutta väliaikaisesti keskeyttää opintonsa;
 - 7) 97 §:ssä tarkoitettua opiskelijan katsomista eronneeksi.
- Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

112 §

Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen ja muuhun tämän lain nojalla annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen. Muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Eduskunnan vastaus EV 186/2020 vp

113 §

Muutoksenhaku opiskelijoiden oikeusturvalautakuntaan

Tässä laissa tarkoitettuun koulutuksen järjestäjän päätökseen, joka koskee opiskeluoikeuden peruuttamista tai palauttamista, saa hakea muutosta valittamalla opiskelijoiden oikeusturvalautakuntaan. Muutoksenhausta opiskelijoiden oikeusturvalautakunnan päätökseen säädetään opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta annetussa laissa (956/2011).

114 §

Muutoksenhakuaika

Oikaisuvaatimus 111 §:ssä tarkoitettussa asiassa, valitus hallintotuomioistuimeen 111 §:ssä tarkoitettuun oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä, sekä valitus päätöksestä, joka koskee opiskelijalle annettavaa kirjallista varoitusta, määräaikaista erottamista, asuntolasta erottamista, opiskeluoikeuden pidättämistä, taikka opiskeluoikeuden peruuttamista tai palauttamista tulee tehdä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

120 §

Työelämätoimikuntien tehtävät

Opetushallitus määrää päättämiensä työelämätoimikuntien tehtäviksi 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien lisäksi tai tutkintokohtaisesta työnjaosta poiketen:

1) vastata liikenteen palveluista annetun lain 193 §:n 2 momentissa tarkoitettujen kokeiden järjestämisestä ja valvonnasta sekä mainitun lain 31 §:n 3 momentissa ja 32 §:n 4 momentissa tarkoitettujen todistusten antamisesta;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

liikenteen palveluista annetun lain 256 ja 257 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 257 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1505/2019, sekä

Eduskunnan vastaus EV 186/2020 vp

lisätään 256 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1505/2019, uusi 6 momentti seuraavasti:

256 §

Oikaisuvaatimus

Silloin kun perustason ammattipätevyys suoritetaan osana ammatillista koulutusta, sovelletaan mitä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 55 §:ssä säädetään arvioinnin tarkistamisesta ja oikaisusta.

257 §

Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen

Tämän lain 256 §:n 6 momentissa tarkoitettu oikaisupyyntö annettuun työelämätoimikunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 32 a §:n 1 momentti, 32 g § ja 49 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 532/2017, seuraavasti:

32 a §

Rahoitusosuudet

Perusrahoituksen osuus on 70 prosenttia, suoritusrahoituksen osuus 20 prosenttia ja vaikuttavuusrahoituksen osuus 10 prosenttia siitä euromäärästä, joka saadaan, kun ammatillisen koulutuksen määrärahasta vähennetään se talousarviossa päätettyjen määräaikaisten lisäysten euromäärä, joka myönnetään 32 e §:ssä tarkoitettuna perusrahoituksen harkinnanvaraisena korotuksena, sekä 32 h §:ssä tarkoitettu strategiarahoituksen euromäärä.

Eduskunnan vastaus EV 186/2020 vp

32 g §

Vaikuttavuusrahoitus

Vaikuttavuusrahoitus määräytyy seuraavilla perusteilla:

- 1) tutkinnon tai tutkinnon osia suorittaneiden työllistyminen ja jatko-opintoihin siirtyminen;
- 2) opiskelijapalaute;
- 3) koulutussopimus- ja oppisopimustyöpaikkojen antama työelämäpalaute.

Tutkinnon ja tutkinnon osan lukemisessa koulutuksen järjestäjän suoritteeksi sovelletaan 32 f §:n 4 momenttia.

Vaikuttavuusrahoituksen perusteiden määräytymisestä ja laskennasta sekä 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetun palautteen keräämisestä annetaan tarkempia säännöksiä opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella.

Opetushallitus vastaa opiskelija- ja työelämäpalautteen automaattisesta keräämisestä.

49 §

Rahoituksen laskemisessa käytettävien suoritteiden määrän vahvistaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa ammatillisen koulutuksen seuraavan varainhoitovuoden 32 d §:n 2 momentin perusteella määräytyvän perusrahoituksen painokertoimen, suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksen perusteena käytettävien suoritteiden määrän sekä 32 i §:n 1 momentissa tarkoitettujen arvonnalisäverokorvausten euromäärän koulutuksen järjestäjien 58 §:n nojalla toimitettujen tietojen perusteella. Ne opiskelijavuodet, tutkinnot, tutkinnon osat ja muut suoritteet, joita ei ole ilmoitettu säädettyssä määräajassa, voidaan jättää rahoituksen perusteena huomioon ottamatta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ . Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran myönnettäessä rahoitusta varainhoitovuodelle 2021.

Poiketen siitä, mitä 32 g §:n 1 momentissa säädetään, vaikuttavuusrahoituksen määräytymisperusteena ei varainhoitovuosina 2021 ja 2022 käytetä työelämäpalautetta. Varainhoitovuonna 2021 vaikuttavuusrahoituksen määräytymisperusteena ei myöskään käytetä tutkinnon osia suorittaneiden työllistymistä tai jatko-opintoihin siirtymistä.

Laki

valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain (884/2017) 4 §:n 2 momentti, 5 §, 9 §:n 1 momentin 4 kohta sekä 11 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 5 §, 9 §:n 1 momentin 4 kohta sekä 11 §:n 2 momentti laissa 568/2019, sekä
lisätään 9 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 568/2019, uusi 5 kohta, 4 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 568/2019, uusi 1 a kohta ja 9 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 568/2019, uusi 6 momentti seuraavasti:

4 §

Tietovarannon käyttötarkoitus

Tietovarantoon tallennettuja tietoja käytetään lisäksi myönnettäessä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaista opetuksen ja koulutuksen rahoitusta. Tämän lain 9 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja yhteystietoja käytetään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa tarkoitetun opiskelijapalautteen keräämiseksi ja mainitun pykälän 4 momentin 1 a kohdassa tarkoitettuja yhteystietoja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa tarkoitetun työelämäpalautteen keräämiseksi.

5 §

Tietovarannon yhteisrekisteripitäjät ja vastuiden jako

Tietovarannon yhteisrekisterinpitäjiä ovat koulutuksen ja opetuksen järjestäjät ja 9 §:n 6 momentissa tarkoitettu toimija sekä Opetushallitus. Opetushallitus vastaa tietovarannon yleisestä toiminnasta sekä teknisestä käyttöyhteydestä tietojen tallentamista, käsittelyä ja luovutusta var-
ten.

Opetuksen ja koulutuksen järjestäjät sekä 9 §:n 6 momentissa tarkoitettu toimija vastaavat tallentamiensa tietojen luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *yleinen tietosuoja-asetus*, 5 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettua täsmällisyydestä sekä 16 artiklan mukaisesta rekisteröidyn oikeudesta tietojen oikaisemiseen. Opetushallitus vastaa muista yleisessä tietosuoja-asetuksessa rekisterinpitäjälle säädetyistä velvollisuuksista.

Jos opetuksen tai koulutuksen järjestäjän taikka 9 §:n 6 momentissa tarkoitettun toimijan toiminta lakkaa eivätkä kyseisen rekisterinpitäjän tehtävät siirry toiselle oikeushenkilölle, kyseisten tietovarantoon tallennettujen tietojen osalta rekisterinpitäjänä toimii Opetushallitus.

Eduskunnan vastaus EV 186/2020 vp

9 §

Ammatillista koulutusta koskevat tiedot

Ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän on tallennettava tietovarantoon seuraavat tiedot ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaisessa koulutuksessa olevista opiskelijoistaan:

4) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 32 b §:ssä tarkoitetut opiskelijavuosien laskennassa tarvittavat tiedot sekä mainitussa laissa tarkoitetun perus- ja suoritusrahoituksen painotusperusteena käytettävät tiedot;

5) tutkintokoulutuksen opiskelijan tarpeelliset yhteystiedot, joita tarvitaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 32 g §:ssä tarkoitetun opiskelijapalautteen keräämisessä.

Jos opiskelijan osaamisen hankkiminen järjestetään työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä oppisopimuskoulutuksena tai koulutussopimukseen perustuvana koulutuksena, tallennetaan lisäksi:

1 a) opiskelijan vastuullisen työpaikkaohjaajan tarpeelliset yhteystiedot, joita tarvitaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 32 g §:ssä tarkoitetun työelämäpalautteen keräämisessä;

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 22 §:n 2 momentissa tarkoitetun toimijan, joka järjestää Suomen solmiman valtiosopimuksen perusteella mainitussa laissa tarkoitettuja tutkintoja ja koulutusta, on tallennettava tämän pykälän 1 momentin 1—3 kohdissa tarkoitetut tiedot.

11 §

Tietovarannon tietojen säilytysaika

Opintojen väliaikaista keskeytymistä koskevat, henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kuuluvat sekä opetuksen ja koulutuksen rahoituksen myöntämistä varten tallennetut tiedot säilytetään kuitenkin ainoastaan viisi vuotta opintojen päättymisestä tai tutkinnon suorittamisesta. Edellä 9 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetut opiskelijan yhteystiedot säilytetään kolme kuukautta opintojen päättymisestä ja 9 §:n 4 momentin 1 a kohdassa tarkoitetut vastuullisen työpaikkaohjaajan yhteystiedot kolme kuukautta oppi- tai koulutussopimuksen päättymisestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 9 §:n 1 momentin 5 kohdan tallentamisvelvoitetta ei sovelleta, jos opiskelijan opinnot päättyvät ennen 1 päivää heinäkuuta 2021. Koulutuksen järjestäjä voi kuitenkin tallentaa yhteystiedot myös edellä tarkoitettussa tilanteessa. Jos opiskelija on aloittanut opintonsa ennen tämän lain voimaantuloa, koulutuksen järjestäjän on tallennettava mainitussa kohdassa tarkoitetut yhteystiedot viimeistään 30 päivänä huhtikuuta 2021.

Eduskunnan vastaus EV 186/2020 vp

Lain 9 §:n 4 momentin 1 a kohdan tallentamisvelvoitetta ei sovelleta oppi- ja koulutussopimuksiin, jotka päättyvät ennen 1 päivää heinäkuuta 2021. Koulutuksen järjestäjä voi kuitenkin tallentaa yhteystiedot myös edellä tarkoitettussa tilanteessa. Jos oppi- tai koulutussopimus on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, koulutuksen järjestäjän on tallennettava mainitussa kohdassa tarkoitettut yhteystiedot viimeistään 30 päivänä huhtikuuta 2021.

Lain 9 §:n 6 momentissa tarkoitettut tiedot tallennetaan henkilöistä, jotka tämän lain voimaan tullessa ovat opiskelijana mainitussa momentissa tarkoitettun toimijan oppilaitoksessa, mukaan lukien kyseisessä koulutuksessa ennen lain voimaantuloa suoritettut tutkinnon ja koulutuksen osat ja yhteisten tutkinnon osien osa-alueet. Tässä momentissa tarkoitettut tiedot on tallennettava viimeistään 30 päivänä huhtikuuta 2021.

Helsingissä 7.12.2020

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri